

เทศบาลตำบลรวมใจ พัฒนา

ศาลเจ้าพ่อขุนคำ

เจ้าพ่อขุนคำ

ประวัติความเป็นมา

บ้านป่าดิ่ง ในปัจจุบัน เดิมเป็นพื้นที่ป่าและมีต้นไม้ขึ้นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นต้นไม้โตหรือต้นไม้เตี้ย จึงเป็นที่มาของการตั้งชื่อเรียกหมู่บ้านว่า “บ้านป่าดิ่ง” แต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่าหมู่บ้านดังกล่าวได้มีการก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ไต และสถาปนาศาสนาของบ้านป่าดิ่ง จะมีแม่น้ำปืมไหลผ่านหมู่บ้าน และสองฝั่งลำน้ำแม่ปืม จะมีต้นตะเคียนใหญ่ขึ้นเป็นจำนวนมากต้น และต้นตะเคียนที่ใหญ่ที่สุดและคาดว่ามียายุหลายร้อยปีคือ ต้นตะเคียนที่ขึ้นอยู่ทางทิศเหนือสุดของบ้านป่าดิ่งเหนือ หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่ใจ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในปัจจุบัน และมีตำนานเล่าว่า ในช่วงตอนศึก ก่อนถึงวันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๙ เหนือ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ติดกับลำน้ำแม่ปืมและอยู่ใกล้ต้นตะเคียนใหญ่เหนือบ้าน จะได้ยินเสียงเหมือนมีมาร้องตามทางเลาะลำน้ำแม่ปืมชาวบ้านจึงมีความเชื่อว่าเป็นบริเวณที่ต้นตะเคียนใหญ่ต้นดังกล่าว น่าจะมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์สถิตอยู่ และมีเรื่องเล่าสืบๆ กันมาว่าเสียงมาร้องตามทางเลาะลำน้ำแม่ปืม คือ เสียงร้องของแม่เจ้าพ่อขุนคำ คำว่า “ขุน” น่าจะเรียกตาม “ขุนน้ำปืม” เพราะเชื่อกันว่าเจ้าพ่อขุนคำมาจากขุนน้ำปืม ซึ่งเป็นพ่อคำโดยได้ใช้ม้าตัวผู้สีหมอกภาคขาว (ม้าโก้) เป็นพาหนะขนทองคำ จากดอยดวนซึ่งเป็นขุนน้ำปืม ไปขายที่อำเภอเชียงดาว (จังหวัดเชียงใหม่) จึงเป็นที่มาของชาวบ้านจำนวนหนึ่งเรียกว่า “เจ้าพ่อขุนคำ” ซึ่งระหว่างเดินทางได้พักบริเวณที่ต้นตะเคียนใหญ่เหนือบ้านเป็นประจำ ชาวบ้านจึงได้ร่วมกันสร้างหอ(ศาล)เจ้าพ่อขุนคำ ขึ้นบริเวณดังกล่าว และช่วงเวลาใดที่หมู่บ้านเกิดลมพายุหรือ มีพายุลูกเห็บ เกิดขึ้นอย่างรุนแรง ชาวบ้านป่าดิ่งจะร่วมกันตั้งจิตบงบนาน (อธิฐาน) ขอให้เจ้าพ่อขุนคำช่วยปกป้องรักษา ให้หมู่บ้านแคล้วคลาดจากภัยทั้งหลายทั้งปวง ซึ่งปรากฏว่าบ้านป่าดิ่งและพื้นที่ทำการเกษตรได้แคล้วคลาดจากภัยทั้งหลายทั้งปวง ตั้งค้ำบงบนาน (อธิฐาน) ทุกครั้ง ชาวบ้านจึงมีความเชื่อว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้าน ที่ได้ปกป้องรักษาหมู่บ้านให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข ชาวบ้านป่าดิ่งจึงได้ร่วมกันจัดงานประเพณีเลี้ยงผีหอเจ้าบ้าน (บวงสรวง) เจ้าพ่อขุนคำ ขึ้นในวันแรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๙ เหนือ หรือ วันขึ้น ๑๒ ค่ำ หรือ ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ เหนือ เป็นประจำทุกปี ๓๐๐ ปี และในวันดังกล่าวจะมีการสืบทอดตำนานน้ำแม่ปืม และเทศกาลบวงสรวงปลาจ๋อน (ปลาช่อน) และถวาย (ตาน) สลากขาวห้า เพื่อขอน้ำขอมให้ตกต้องตามฤดูกาลและพืชผลทางการเกษตรอุดมสมบูรณ์

หมายเหตุ : ถ้าปีใด วันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๙ เหนือ ตรงกับวันพุธ ซึ่งประเพณีทางเหนือชาวบ้านจะไม่นิยมเลี้ยงผีหอเจ้าบ้านผีเรือน จึงจะเลื่อนการจัดงานประเพณีเลี้ยงผีหอเจ้าบ้าน (บวงสรวง) เจ้าพ่อขุนคำ ขึ้นในวันแรม ๑๓ ค่ำ เดือน ๙ เหนือ หรือ วันขึ้น ๑๒ ค่ำ หรือ ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ เหนือ

บุคคลอ้างอิง ๑. นายคำ คำอาจ อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๘ บ้านป่าดิ่งเหนือ ๒. นายมี ยาสมุทร อดีตสารวัตรกำนันตำบลแม่ใจ และ ๓. นายเสาว ทาอุต์ อดีตสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ใจ (ส.อบต.แม่ใจ)

ผู้รวบรวมและบันทึกข้อมูล นายสมบุญ หลวงบุญมี ปลัดเทศบาลตำบลรวมใจพัฒนา
รวบรวมและบันทึกข้อมูลเมื่อ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๖

คำขวัญเทศบาลตำบลรวมใจพัฒนา

“น้ำปืมน้ำอิงสายธารแห่งชีวิต ศักดิ์สิทธิ์เจ้าพ่อขุนคำ
เลิศล้ำแหล่งข้าวพันธุ์ดี น้อมนำวิถีพอเพียง”

แต่งโดย ปลัดสมบุญ หลวงบุญมี

เจ้าพ่อขุนคำ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านที่ได้ปกป้องรักษาหมู่บ้านป่าดิ่งให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข ชาวบ้านจึงได้ร่วมกันจัดงานประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อขุนคำขึ้น ในวันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๙ เหนือ เป็นประจำ ทุกปี ซึ่งในวันดังกล่าวจะมีการสืบทอดตำนานน้ำแม่ปืม และเทศกาลบวงสรวงปลาจ๋อน (ปลาช่อน) และถวาย(ตาน) สลากขาวห้า เพื่อขอน้ำ ขอมให้ตกต้องตามฤดูกาลและพืชผลทางการเกษตรอุดมสมบูรณ์ โดยใช้สถานที่ ณ ศาลเจ้าพ่อขุนคำ หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่ใจ

ต้นตะเคียนพันปี

ลานกิจกรรม/ห้องน้ำ

ถังขยะ

ภาพกิจกรรม

